

Reményi Tibor A KIS AFRIKAI

Afrikai kisgyerek ül a tér kövezetén a Keleti pályaudvar előtt. Hároméves lehet. A bőre nem fekete, inkább sötétbarna. Talán egyiptomi? Etióp? Keverék? Lehet muszlim, kopt, monofizita. Születhetett számomra ismeretlen szektába, de lehet katolikus is. Feje kerek, haja rövidre nyírt, feltűnően szép gyerek. Játék híján a finom port söprögeti. Nagy a hőség, nem fázik fel a kövön – ilyesféle hőmérséklethez szokott otthon, az Egyenlítő közelében.

Majdnem fellököm, ahogy igyekszem hazafelé a boltból. Kezemben súlyos szatyrok, az egyikben fél görögdinnye, alig várom, hogy behűtve megkóstolhassam.

nincs senkije?

Kihez tartozik a gyerek? Közvetlenül mellette senkit sem látok, de pár méterre rengeteg menekült fekszik, üldögél, eszik, ténfereg. Pénzt váltanak, csencselnek, az egyik padon élénk cserekereskedelem zajlik. Már áthaladok a téren, a lámpa pirosra vált a gyalogátkelő előtt, visszanezdek a fiúcskára, még mindig magányosan üldögél, ügyet sem vet rá senki, és ő is elmerül a por kupacolásában. Lehet, hogy nincs senkije? Hogy a sok ezer gyerek egyike, aki szülő, rokon, hozzátartozó nélkül jött valahonnan nagyon messziről? Több ezer kilométeren keresztül? Befogadta egy csoport? Vagy mégis apjával és anyjával indult a Nílus alsó folyásától, de a szülők kidőltek, lemaradtak, elvesztették, elhagyták? És ő jött tovább ismerős szomszédal, falubeliekkel, mit sem tudva sivatagról, tengerről és hegyekről – és most itt üldögél a Keleti pályaudvar előtt.

Soha nem volt még ilyen közel Afrika Budapesthez. Most, hogy „szabad világban” élünk, milliók vándorolnak, egész földrészek indulnak útnak. Már (és még) nincs aknazár, nincsenek őrtornyok reflektorokkal, nincs halálbüntetés tiltott határátlépés miatt. Még emlékszem, hogy ilyen rendszerben is éltünk.

Hogyan jutott a Baross térre ez a rengeteg ember?! Mondják, sokukat autókban, autóbuszokban szállítják az embercsempészek. Egyre gyakrabban elveszik a pénzüket, s pár kilométer után kiteszik őket.

Mennyire más világban nőttem fel. A szomszédos államokba sem lehetett útlevél és kiutazási engedély nélkül átmenni. Miskolcra Kassára vagy Szegedre Szabadkára sem.

A migránsok sorsa azonban megmutatja a béke és szabadság Janus-arcát. Ez a szabadság nem szül rendet. Vándorolniuk, menekülniük, szerencsét próbálniuk, államhatárokon átsétálniuk majdnem *szabad*, hazájukban megmaradni viszont többségüknek *nem lehet*. Mert lerombolták házukat, felrobbantották lakásukat, megölték családjukat, elvesztették munkájukat, hazátlanok lettek saját országukban. Nemzetiségük vagy hitük miatt üldözöttek.

Hallom, hogy orvosok, mérnökök, tanárok is vannak a menekülők között. Akiket a Keleti körül látok, európai fogalmak szerint nem tűnnek értelmiségieknek. Tévedhetek. Tiszták, ápoltak, sőt legtöbbször jól öltözöttek.

Másnap nem volt ott a kis afrikai. A tér még zsúfoltabb és színesebb lett. Afgán, pakisztáni és szír asszonyok, élénk színű leplekben, fejkendőkben, könnyű papucsban sétáltak a férfiak mögött vagy ültek a park fűvén.

mennyi az esélye?

Hová mehetett? Meddig jutott? Várakozik egy magyar menekülttáborban, vagy visszatoloncolták Szerbiába, mondván, „biztonságos országból” nem lehet ide jönni? Akárhogy is – mi lesz belőle a nyugati világban? Hot dog árus a hamburgi kikötőben? Segédmunkás egy malmói acélgyárban vagy dzsihádistá harcos, aki Londonban vár a következő rajtaütésre? Tanulhatna, és lehetne mérnök vagy orvos? Mennyi az esélye, hogy így lesz? Hogy végigjárja a nehéz utat, ami az angol vagy német nyelven szerzett diplomáig vezet? Ki támogatja? Hol és kitől tanulja meg a nyelvet? Ha mégis családdal jött, van pénzük megtelepedni és munkát vállalva taníttatni a gyereket?

A nagyhatalmak ködösítésén nem látok át. A geopolitikai érdekharok pillanatnyi állását sem ismerem, nem is igen érdekelnek. Az új típusú gyarmatosítás furfangjai taszítanak. Különös, hogy fél éven belül egyszerre százazrek keltek útra „Európát meghódítandó”. Mintha csak egy jelre várt volna az afrikaiak és közel keletiek tömege. Most nyílt ki a biztonsági szelep vagy most érte el a kritikus nyomást a szenvedés és üldöztetés?

Miért ne maradhatnának Magyarországon menekültek? Miért az agresszív elutasítás? Tudom, nem vagyunk a migránsok célországa, egyelőre a jóléti államok felé igyekszik minden földönfutó. Még nem tudják, hogy a szabadság ott sem olyan édes, mint álmaikban és az embercsempészek ígéreteiben. Milyen szép lenne önként befogadni, segíteni, gondoskodni, megosztani, amit lehet. De előbb le kellene győzni félelmünket és viszolygásunkat a „mástól”. Mert Afrika még soha nem volt ilyen távol Budapeستől, mint most. A lelki távolságra csak a fizikai közelség döbönt bennünket.

Hetek óta körülöttünk vannak, de csak ma mertem megszólítani egy fiatal férfit. A pénztár előtt együtt álltunk a sorban. Angolul kérdeztem, honnan jött. Alig meglepve, kedvesen válaszolta, hogy Afganisztánból. Tovább nem folytattam, a távolság közénk állt. Nem a földrajzi, hanem a lelki-szellemi, „politikailag korrekt” nyelven a kulturális. Félnék a fertőzéstől? A gondolatra elszégyeltem magamat. Nevetséges. Hányszor ült mellettem repülőgépen arab, néger, hindu és indián utas, hányszor utaztam a londoni és párizsi metrón ezernyi színes bőrűvel, hányszor botlottam bűzlő hajléktalanba a madridi aluljárókban! Arról nem is beszélve, hogy az itthoni utcákon, vonatokon, pályaudvarokon mennyi kosz, mennyi fertőzésveszély vesz körül. De mit mondhatnék egy afgánnak vagy nigériainak? Semmiképp se azt, amit az óriásplakátok. Inkább kérdeznék: itt és most mi az a minimum, amiben segíthetek. Tudja-e, hol van? Tudja-e, hol lehet mosdani? Nincs-e szüksége orvosra? Tudja-e, hogy a budapesti csapvíz iható? Nem éhes? Talán valahogy azt is, hogy együtt érzek vele, és nekem is fáj, ami vele történik.

Sajnálom, hogy akkor nyomban, ösztönösen nem hajoltam le, nem guggoltam a gyerek mellé, hogy nem vittem neki játékot. Lehet, hogy a szülei (ha ott voltak) nem engedték volna megérinteni, de én meg sem próbáltam. Elmulasztottam, amit már nem pótolhatok.

Vajon emlékszik-e a keresztény Európa Jézus intelmére: „Aki az ilyen kisgyermekek közül egyet is befogad az én nevemért, az engem fogad be” (Márk 9:37)?

kép | flickr.com